

ಬಿಸಿಲು
ಬೆಳದಿಂಗಳು
ಡಾ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ
swamiji@taralabalu.org

ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೇರುಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಣಿನಿಯ ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದವರಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಪೂ 5 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾಣಿನಿಯು 'ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯೀ' ಎಂಬ ಅಸದೃಶವಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಮೇರುಕೃತಿಯಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟುವ ಮತ್ತೊಂದು ಗ್ರಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ 'ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯೀ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾಲ್ಕು ಪಾದಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಪಾದದಲ್ಲಿಯೂ ಸರಾಸರಿ 100 ರಿಂದ 200 ಸೂತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ 4,000 ಸೂತ್ರಗಳಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸೂತ್ರವೂ ಸರ್ವೇ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನಷ್ಟೂ ಉದ್ದ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಂದು ಸೂತ್ರಗಳಂತೂ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬರುವ Initials ಗಳಂತೆ ಒಂದೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಣಿನಿಯು ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣದ ಸಮಗ್ರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಸಪಾಕದ ಹಾಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಸಂಕ್ಷೇಪಗೊಳಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಧಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಾರದಂತೆ ಸೂತ್ರಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೆಲವೇ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾನೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರುತ್ತವೆ, ಹಾಗೆ ಸೇರಿದಾಗ ಶಬ್ದಗಳು ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಣಿನಿ ಮಹರ್ಷಿ ತನ್ನ ಈ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಣಿತದ ಸೂತ್ರಗಳಂತೆ (algebraic formulas) ಅತ್ಯಂತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕರಾರುವಾಕ್ಕಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಪಾಣಿನಿಯ 'ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯೀ' ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿರುವುದರಿಂದ ಅಂದಿನ ಜನಜೀವನದ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಚೀನ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥದ 5 ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದ ಮೊದಲನೇ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಬರುವ 47 ನೆಯ ಸೂತ್ರ ಹೀಗಿದೆ:

“ತದಸ್ಮಿನ್ ವ್ಯಧ್ಯಾಯ-ಲಾಭ-ಶುಲ್ಕೋಪದಾ ದೀಯತೇ” (ಪಾಣಿನಿ 5.1.47)

ಸಪ್ತಮೀವಿಭಕ್ತಿ (ಅಧಿಕರಣ) ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತದ್ಧಿತಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ನಿಯಮ ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಓದುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನಾ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ ಅಚರೂಪದ ಶಬ್ದವೆಂದರೆ 'ಉಪದಾ'. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ 'ಉಪದಾ' ಎಂದರೆ ಲಂಚ. ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಪಾಣಿನಿಯು ತನ್ನ ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಉಪದಾ' ಶಬ್ದ ಬಳಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಂದಿನ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಈ ಜಗತ್ತು ಮಿಥ್ಯೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಒಂದೇ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದಂತೆ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೂ ಅಷ್ಟೇ ಪುರಾತನ ಸತ್ಯವೆಂದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಪಾಣಿನಿಯು ಈ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ 'ಉಪದಾ' ಶಬ್ದದ ಹಿಂದಿರುವ ಇನ್ನುಳಿದ ಪದಗಳು. ಅವುಗಳೆಂದರೆ ವೃದ್ಧಿ (Interest), ಆಯ (Income), ಲಾಭ (Profit) ಮತ್ತು ಶುಲ್ಕ (Tax). ಇವುಗಳ ಅರ್ಥ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಬಡ್ಡಿ, ಆದಾಯ, ಲಾಭ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ. ಈ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಓದಿದಾಗ ತಟ್ಟನೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಳಿದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಬಡ್ಡಿ, ಆದಾಯ, ಲಾಭ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಗಳಿಗೆ ಲಂಚದ ಸಂಬಂಧ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದಿರಬೇಕೇ ಎಂಬುದು! ಇವೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯಮ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳು. ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೂ ತೆರಿಗೆಗೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಶಬ್ದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಲಂಚ ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವ್ಯಾಪಾರ-ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೂ ಲಂಚಕ್ಕೂ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧ ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೂ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಾತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೈಬೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡುವ ತೆರಿಗೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಆಗಲೂ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುರಾವೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ?

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ತೆರಿಗೆವಂಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಮಗೆ ದೊರೆತ ಮತ್ತೊಂದು ದಾಖಲೆಯೆಂದರೆ ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯನ ಈ ಮುಂದಿನ ವಚನ:

ಹರಿದ ಗೋಣಿಯಲೊಬ್ಬ ಕಳವೆಯ ತುಂಬದ
ಇರುಳೆಲ್ಲ ನಡೆದನಾ ಸುಂಕಕ್ಕಂಜಿ
ಕಳವೆಯೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ಬರಿಗೋಣಿ ಉಳಿದಿತ್ತು
ಅಳಿಮನದವನ ಭಕ್ತಿ ಇಂತಾಯಿತ್ತು ರಾಮನಾಥ!

ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನವನ ಕಪಟ ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿಡಂಬಿಸುವ ದೇವರ ದಾಸಿಮಯ್ಯ ತನ್ನ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಸುಂಕವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಹಳಿಯ ರೈತನೊಬ್ಬ ಮಾಡಿದ ಉಪಾಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಗಲುಹೊತ್ತು ಭತ್ತವನ್ನು ಚೀಲದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋದರೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸುಂಕವನ್ನು ತೆರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಬದಲು ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ರಾತ್ರಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ತನ್ನ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ

ಸುಂಕದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಒಬ್ಬ ಚತುರ ರೈತ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರಂತೆ ಅವನು ತನ್ನ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆಳುಕಾಳುಗಳನ್ನು ನಂಬದೆ ತಾನೇ ಭತ್ತದ ಮೂಟೆಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಾಗಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂಕದ ಕಟ್ಟೆ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಾಗ ಕತ್ತಲಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಣ್ತಪ್ಪಿಸಿ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆದು ಬೆಳಗಾಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೇರುತ್ತಾನೆ. ಸುಂಕ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ತನ್ನ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೋಣಿಚೀಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಳು ಭತ್ತವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಆ ರೈತ ರಾತ್ರಿ ಭತ್ತ ತುಂಬುವಾಗ ಗೋಣಿಚೀಲಗಳು ತೂತು ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವಸರದಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆಯುವಾಗ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಭತ್ತದ ಕಾಳು ಸೋರಿ ಹೋಗಿದ್ದವು. ಸುಂಕವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದರ ಕಡೆಗೇ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ಗೋಣಿ ಚೀಲಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಸೋರಿ ಬರಿದಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ಅವನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ! ಮನುಷ್ಯ ಲಾಭದ ಗಳಿಕೆಗಾಗಿ ತೆರಿಗೆವಂಚನೆ ಮಾಡಲು ಏನೆಲ್ಲ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದಾಸಿಮಯ್ಯ ಈ ವಚನದಲ್ಲಿ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಜನಜೀವನವನ್ನು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿದ್ದ ಬಸವಣ್ಣನವರು ತಮ್ಮ ಈ ಮುಂದಿನ ವಚನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಇನ್ನೊಂದು ವಂಚನೆಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಬಸಿರ ಬಾಳುವೆಗೆ ಮಸಿಯ ಹೂಸಿ

ನೇರಲ ಹಣ್ಣು ಮಾರುವಂತೆ

ಕಪ್ಪಾದ ನೇರಲ ಹಣ್ಣು ತುಂಬಾ ರುಚಿಕರ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದವರ ಬಾಯೂರುತ್ತದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಕಪ್ಪಾಗಿದ್ದಷ್ಟೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಗಿದೆ, ಮಾಗಿದೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅಂಥ ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ನೇರಲಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣಾಗದಿದ್ದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಗಿದೆಯೆಂದು ಗ್ರಾಹಕರು ಭ್ರಮಿಸುವಂತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬಳಿದು ನಂಬಿಸಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದ ಕಲಬೆರಕೆಯ ಕಳ್ಳವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು 12 ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಈ ವಚನವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಇಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವ 'ಬಸಿರ ಬಾಳುವೆಗೆ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಂದು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಮೋಸ 'ಹೊಟ್ಟೆ ಪಾಡಿಗೆ' ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಮೋಸ, ವಂಚನೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು ವಚನಕಾರರ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲವಾದರೂ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಅವರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಇಂಥ ಉಪಮೆಗಳು, ರೂಪಕಗಳು, ಶಬ್ದ ಚಿತ್ರಗಳು ಅಂದಿನ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗೆ ಕನ್ನಡಿ ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ.

ಹರಿಹರ ಮಹಾಕವಿಯು ರಚಿಸಿದ ರಗಳೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ವೀರವಿರಾಗಿಣಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯು ಕೌಶಿಕನ ದುರ್ವರ್ತನೆಯಿಂದ ಬೇಸತ್ತು ದಿಗಂಬರೆಯಾಗಿ 'ಸಾವಿಲ್ಲದ ಕೇಡಿಲ್ಲದ' ಚೆನ್ನಮ್ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನನನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಕ್ಕನ ವ್ಯಾಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕೌಶಿಕ ಮಹಾರಾಜನೂ ಸಹ ಆಕೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀಶೈಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಕೆಯ ಒಲುಮೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಶಿವಭಕ್ತನಂತೆ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವಿಭೂತಿಯನ್ನು ಧರಿಸಿ, ಕೊರಳಲ್ಲಿ ರುದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಜಟೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಕಂಡು 'ಭಕ್ತನಾದೆಂ ಮಹಾದೇವಿ ಕರುಣೆಪುದೆನಗೆ, ಯುಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ಕಿಂಕರಗೆ ಕರುಣೆಪುದೆನಗೆ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೌಶಿಕನ ಬಾಹ್ಯವೇಷಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಮರುಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕತ್ತಲು ಎತ್ತ ಬೆಳಕು ಎತ್ತ, ಭ್ರಮೆ ಎತ್ತ ಅರಿವು ಎತ್ತ, ಬಿಸಿಲು ಎತ್ತ ಬೆಳದಿಂಗಳು ಎತ್ತ! 'ಎಲೆಲೆ ಕೌಶಿಕ ಹೋಗು ನೀನೇಕೆ ನಾನೇಕೆ, ನೀನೆತ್ತ ನಾನೆತ್ತ ಪೋಗು ಪೋಗಲೆ ಮರುಳೆ' ಎಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಕೌಶಿಕ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸುಮ್ಮನಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಕಲುಮಠದ ರಾಜಗುರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿ ಒಪ್ಪಬಹುದು ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನು ರಾಜಗುರುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಲಂಚವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. 'ನಾನು ಭವಿಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟುಬಂದಳು, ಈಗ ಭಕ್ತನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ' ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಹರನ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳುವುದಾದರೆ:

ಕಲುಮಠದ ರಾಜಗುರುಗಳಿಗೆ ಹೊನ್ನೀವುತಂ
ಹುಲುಮಠದ ಮುಖ್ಯರ್ಗ ಲಂಚಮುಮನೀವುತಂ
ಸಾರ್ಧ ಶರಣಿಗಿತ್ತು ಕುಟಲವಂ ಮಾಡುತಂ
ಬಿನ್ನೈಸಿದಂ ಕೌಶಿಕಂ ನಿಂದು ಮೈಯಿಕ್ಕಿ
ಭವಿಯೆಂದು ಬಿಟ್ಟುಂ ಭಕ್ತನಾದೆಂ ದೇವ
ಶಿವಭಕ್ತಿಯಂ ಕೂಡಿಕೊಡುವುದೆನ್ನೊಳು ದೇವ

ಕೌಶಿಕನು ಶಿವಭಕ್ತನಾದ ಮೇಲೆ ಅವನೊಂದಿಗೆ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜಗುರುಗಳು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಕರೆತರಲು ಹೇಳಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕರೆಯಲು ಹೋದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜಾನಿರತಳಾಗಿದ್ದ ಅಕ್ಕನ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ಬೆರಗಾಗಿ ಕರೆಯದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದಿರುಗುತ್ತಾನೆ. ರಾಗರಹಿತೆಯಾದ ಅಕ್ಕ ನಿನಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವುದಿಲ್ಲ 'ಹೋಗು ಕೌಶಿಕರಾಜ ಹೋಗು ನಿನಗಳವಲ್ಲ' ಎಂದು ರಾಜಗುರುಗಳು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೌಶಿಕ ಮಾಡಿದ ಯಾವ ಕುಟಿಲಪ್ರಯತ್ನವೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜಗುರುಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ತೀರ್ಮಾನ ಸರಿಯೆನಿಸಿದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥಗತಿಯೆಂದರೆ ಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೂ ಕೌಶಿಕ ಮಹಾರಾಜ ಲಂಚವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಎಂದು ಹರಿಹರ ಮಹಾಕವಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವುದು. ಇಂದು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಟೀಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಮಠಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಅಪವಿತ್ರಮೈತ್ರಿಯು ನಿನ್ನೆಮೊನ್ನೆಯ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಲಿಖಿತಪುರಾವೆಯಂತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಲ್ಲೂ ಇದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು Vitamin-B (Bribe) ಎಂದು ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದೆಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವಂತೆ ದಿನನಿತ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಜೀವನದ

ಬೇರಿಗೆ (grass root level) ಇಳಿದಿಲ್ಲ. ಅದೇನೆ ಇರಲಿ, ಜಗತ್ತಿನ ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೋಸ ವಂಚನೆಗಳು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಧರ್ಮ ತತ್ವಗಳು ಮಿಥ್ಯೆಗಳಾಗಿ ಈ ಮೋಸ ವಂಚನೆಗಳೇ ಸತ್ಯಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ! ಇಂದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿರುದ್ಧ ಎಲ್ಲರೂ ದನಿ ಎತ್ತುವವರೇ. ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಅದು ತೊಲಗಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಬಯಸಿದರೂ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅದರಂತೆ ನಡೆಯಲು ಯಾರೂ ಸಿದ್ಧರಿಲ್ಲ. 'ನಾನು ಸರಿ ಇರುವಾಗ ಲಂಚ ಏಕೆ ಕೊಡಬೇಕು?' ಎಂದು ಪಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ನಿಲ್ಲುವವನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾದ ಪಡಪಾಟಲು ಹೇಳತೀರದು.

ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕನೊಬ್ಬ ರಾತ್ರಿ ರೈಲನ್ನು ಹತ್ತಿದ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಟಿಕೆಟ್ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡುವ TTE ಬಂದ. ಪ್ರಯಾಣಿಕ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದ e-ticket ತೋರಿಸಿದ. ಅಧಿಕಾರಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ID ಕಾರ್ಡ್ ಕೇಳಿದ. ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಅದನ್ನೂ ತೋರಿಸಿದ. ಆದರೆ ಅದು original ಆಗಿರದೆ xerox ಕಾಪಿ ಆಗಿತ್ತು. ಅಧಿಕಾರಿ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆ ಬೋಗಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಟಿಕೆಟ್ಟು ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕೆಲವರು ಇದ್ದರು. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಚಹಾಪಾನೀಯ ವಿತರಿಸುವ ಬೋಗಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಟಿಕೆಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವದಿಂದ ತಲಾ ನೂರು ರೂ. ಲಂಚ ಕೊಟ್ಟು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡರು. e-ticket ಹೊಂದಿದ್ದ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಲಂಚ ಕೊಡಲು ನಿರಾಕರಿಸಿದ. ಅದರ ಬದಲು ದಂಡ ಕಟ್ಟಲು ಸಿದ್ಧನಾದ. ಆದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ವಿಧಿಸಿದಷ್ಟು ದಂಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಅವನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ATM ಕಾರ್ಡಿನಿಂದ ಹಣ ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕಟ್ಟುವುದಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಹೇಳಿದರೂ ಅಧಿಕಾರಿ ಒಪ್ಪದೆ ಮುಂದಿನ ನಿಲ್ದಾಣ ಬಂದಾಗ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಹೊರತಳಿದ. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯ ಚಳಿ. ಅಪರಿಚಿತ ಸ್ಥಳ ಬೇರೆ. ತನ್ನ ಊರನ್ನು ತಲುಪಲು ಆ ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಂತೆ ಅವನೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸುಖವಾಗಿ ಊರು ತಲುಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮನೆ ತಲುಪಿದ ಮೇಲೆ 'ನೀನು ಯಾವ ಸತ್ಯಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಆಗಲು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದೆ?' ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಅವನನ್ನು ಹಂಗಿಸಿದರು.

ಸಹೃದಯ ಓದುಗರೇ! ಈಗ ಹೇಳಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಬೇರುಗಳು ಎಲ್ಲಿವೆ? ಇದಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಬರುವ ಉತ್ತರ 'ಇಡೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಾನೊಬ್ಬ ವಿರೋಧಿಸಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?' ಹಾಗಾದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದನಿ ಎತ್ತುವ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಯಾರಿಗಿದೆ? ಈಗ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ವಿರುದ್ಧದ ಕೂಗು ನಮಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕಡಿಮೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಿರಲಿ, ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ತೊಲಗಲಿ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ ಎಂದೆನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

23.12.2010

ಶ್ರೀ ತರಳಬಾಳು ಜಗದ್ಗುರು

ಡಾ|| ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
ಸಿರಿಗೆರೆ